

LA FEMOSA

REVISTA D'OPINIÓ I
INFORMACIÓ LOCAL

A R T E S A   D E   L L E I D A

NÚMERO 158

MAIG-JUNY 1995

LA FEMOSA

REVISTA D'OPINIÓ
I D'INFORMACIÓ
LOCAL

NÚMERO 158

MAIG-JUNY 1995

EDITA: AGRUPACIÓ
CULTURAL LA FEMOSA
CARRER DELS GALLART, 7
ARTESA DE LLEIDA

SEGONA ÈPOCA
DIPOÏT LEGAL : L- 264-1981

AMB EL SUPORT DE:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Diputació de Lleida

Ajuntament
d'Artesa de Lleida

Els articles que apareixen
a les planes de La Femosa
reflecteixen únicament
l'opinió de llurs signants

PÒRTIC

El passat dia 14 de maig, va venir a Artesa de Lleida el Conseller de Medi Ambient, l'Hble. Sr. Albert Vilalta a inagurar la planta de compostatge, la que és del tot necessària per a poder fer, al nostre poble, tot el procés de recollida selectiva de les deixalles domèstiques. Aquesta recollida selectiva que molta gent encara no valora prou, és un pas importantíssim de cara a la defensa del Medi Ambient i per això no ha de ser valorada només amb els gunays immediats que aquesta recollida selectiva pot generar (que segurament estarem molts anys a que això sigui rendible econòmicament) sinó pel mateix fet d'aprendre a no llençar res que es pugui reciclar, aprendre a separar el paper, el plàstic i la ferralla de l'altra matèria que, per un procés natural de descomposició pot convertir-se en adob orgànic.

Nosaltres, dins d'aquest procés engegat al nostre poble, des de fa anys, el que trobem més positiu és el simple fet d'aquesta mentalització, d'aquest canvi de costums, diguem-ne culturals (que és un procés que no pot fer-se en quatre dies), d'entendre i acceptar d'una manera clara que el que estem fent a Artesa és molt positiu, malgrat que ens consta la molèstia de destriar una cosa de l'altra i deixar-les al carrer el dia que toca la recollida de cada matèria.

Si hem arribat fins aquest punt de mentalització, si hem aconseguit aquesta disciplina col·lectiva (que encara creixerà més) seria un error molt greu que, per un canvi de sigles a Casa de la Vila, es vulgués aturar aquesta energia per raons purament polítiques o amb arguments, diguem-ne econòmics.

Com deiem més amunt, nosaltres valorem més que res (i això no està pagat amb diners) el canvi de mentalitat que tot això comporta, aquest grau de conscienciació que, mirem-ho com vulguem, és un **guany cultural** incalculable que no es pot mesurar de cap manera amb posicions purament materialistes.

LA FEMOSA CUINA

CANELONS VEGETARIANS

INGREDIENTS

25 canalons
 100 grs de pinyons
 1Kg de xampinyons
 1 Kg i 1/4 de pastanagues
 3/4 de carxofes una vegada netes
 100 grs de formatge ratllat
 80 grs de mantega
 Una cullerada i mitja de farina
 3 cebes
 100 grs d'ametlles torrades

Per la pasta d'omplir:

En una cassola de fang amb oli es fregiran els pinyons, quan estiguin rossos els treurem. Amb el mateix oli es fregeixen 2 cebes, 1Kg de pastanagues, les carxofes i els xampinyons. Una vegada ben fregit farem una picada amb les ametlles, ho barrejarem i ho passarem tot pel "minipimer". Després s'hi afegeix els pinyons. Amb aquesta pasta omplirem els canelons que hauran bullit i els col·locarem en una plata al forn sucada de mantega.

Per fer la salsa:

En un pot fregirem una ceba i el quart de pastanagues, amb un polset de sal. Quan està fregit s'afegirà mig got d'aigua calenta i es passarà pel "minipimer".

En una cassola al foc posarem la mantega, i la farina quan agafi color s'hi afegeix la salsa que es tirarà poc a poc sense deixar de remenar; ho farem bullir fins que espesi. Ho tirarem damunt dels canalons i ho cobrirem amb formatge ratllat.

Ho posarem al forn a gratinar.

ALMIBAR PER EMBORRATXAR PASTISSOS (2)

INGREDIENTS

200 grs de sucre
 50 grs d'aigua
 Una copeta de "Cointreau"

Es dissolt el sucre amb l'aigua i es fa bullir. Quan es treu del foc es tira una copa de "Cointreau.". Ho deixarem refredar abans de posar-lo al pastís.

ÍNDEX

PÒRTIC / 1

LA FEMOSA CUINA / 2

NOTES I NOTÍCIES / 4

RESULTATS DEL TENNIS
TAULA / 7

ELECCIONS MUNICIPALS-95.
UN COMENTARI / 9
Per Pere Arnau

CRÒNICA D'UNA DIADA.
INAGURACIÓ DE LA PLANTA DE
COMPOSTATGE / 10
Per Alternativa Ecologista d'Artesa

MOTS ENCREUATS / 12
Per M. N.

EL PLAGI / 14
Per A. Costafreda

DEMANO LA PARAULA / 15
Per Felip Domenech i Costafreda

EL MEU ESTIMAT / 18
Per Anna Olomí i Solà

LA FAUNA D'ARTESA / 20
Per A. Costafreda

COSES DEL NOSTRE TERME / 21
Per A. Costafreda

FOLKLORE ARTESENC / 22
Per A. C.

Portada:

Joaquim Nadal, inauguran
la Biblioteca de La Femosa.

NOTES I NOTÍCIES

INAUGURACIÓ DE LA PLANTA DE RECOLLIDA SELECTIVA DE RESIDUS (14-05-95)

Els artesencs vàrem tenir el goig de comptar amb la presència de l'Honorable Conseller de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya Sr. Albert Vilalta i González, per tal de procedir de manera oficial a inaugurar la planta de compostatge de matèria orgànica i de recollida selectiva de residus.

S'organitzaren al llarg de tot el dia un seguit d'actes per tal de commemorar la diada i que foren els següents:

A les 11 cercavila de gegants, grallers i cap-grossos d'Artesa,

A 2/4 de 12 concentració a la plaça Major tot esperant l'arribada del Conseller.

A les 12 inauguració de la planta, ubicada a la partida La Serra

A 2/4 d'1 inauguració de l'exposició sobre Medi Ambient instalada al local del Casal Parroquial.

A la 1 a la sala de la Llar, parlaments a càrrec del Sr. Alcalde del nostre municipi, Josep Drudis, del regidor de Medi Ambient del nostre Ajuntament Pep Jaumejuan, i de l'Hble. Conseller de Medi

Ambient Albert Vilalta.

Un cop acabats els parlaments es va fer entrega en nom de tot el municipi d'uns records al Conseller consistents en un lot de llibres de la Història d'Artesa de Lleida, un cistell de pomes, i una panera d'orelletes.

Tot seguit es va servir un aperitiu per tots els assistents.

A les 6 de la tarda, el grup TRES QUARTANS de Reus ens oferí tot un seguit de danses i balls típics a la plaça Major.

Inauguració de la Planta de Compostatge.

FESTA ALS JUBILATS

(15-05-95)

El dia 15 de maig, festa de Sant Isidre, celebrem des de ja fa molt de temps la Festa d'Homenatge als Jubilats, en la qual des de casa la vila en nom de tot el poble, s'organitzen una sèrie d'activitats per tal d'homenatjar tots els artesencs i artesenques majors de 65 anys.

Enguany, aquest mateix dia, s'inaugurà la nova llar dels jubilats, instalada a la planta baixa d'edifici construït en el

solar de l'Abadia, vora l'església parroquial.

Els actes per aquest dia foren els següents:

A 2/4 de 12 celebració de la Santa Missa.

A 2/4 d'1 benedicció del terme

A la 3/4 d'1 inauguració de la Llar de Jubilats.

A la 1 concentració de tots els jubilats a la plaça major, per tal d'anar tots junts al dinar de germanor preparat a la sala de la Llar del Poble. Caminata

que fou acompanyada per la música dels grallers d'Artesa.

Després del dinar de germanor a les 5 de la tarda, s'oferí un recital de cançons per part de la quixalla de l'escola de música d'Artesa.

Acte seguit actuar la coral *LA PRIMAVERA* d'Ariesa de Lleida, i posteriorment concert musical a càrrec del grup *ELS TARTANYS* també d'Artesa.

A les 8 de la tarda sessió llarga de ball per a tothom a càrrec d'*ELS TARTANYS*.

Inauguració de la Llar de Jubilats.

ELECCIONS LOCALS

El dia 28 de maig tots els ciutadans de l'Estat espanyol amb dret de vot, teníem l'ocasió d'escollir democràticament i per mitjà del nostre vot, lliure, individual i secret, els regidors que al llarg dels propers quatre anys han de formar part dels nous ajuntaments.

A Artesa hi havia quatre opcions per a escollir, a part del vot blanc i el nul, les quals varen distribuir-se els vots de la següent manera:

Convergència i Unió...	140
Entesa Artesenca	218
Esquerra Republicana de Catalunya	161

Partit Popular	286
Vots en blanc	13
Vots nuls	1

El nombre total d'electors censats era de 1.036, i el nombre de persones que varen acudir a votar fou de 819, la qual cosa distribuït en percentatges ens dona el següent quadre:

Convergència i Unió:	17,39 % dels vots
Entesa Artesenca:	27,08 % dels vots.
Esquerra Republicana de Catalunya :	20,00 % dels vots

Partit Popular:	35,53 % dels vots
La participació fou del 79,05 %, i s'aconseguien els següent nombre de regidors per part de cada partit:	
Convergència i Unió.	1
Entesa Artesenca	3
Esquerra Republicana de Catalunya	2
Partit Popular	3

La consituació del nou Ajuntament tindrà lloc el dia 17 de juny, dia en el qual es procedirà a efectuar la votació a fi i efecte d'escollir el nou alcalde.

Actuació de la coral "La Primavera" (15-5-95).

RESULTATS DEL TENNIS TAULA

Us comuniquem els resultats assolits pels integrants del Club de Tennis Taula des de la darrera nota informativa.

Fase Territorial dels Jocs Esportius Escolars, modalitat escoles:

1r. classificat infantil: Felip Solé Marin.

Fase Territorial dels Jocs Esportius Escolars, modalitat escoles:

1r. classificat al.leví femení: Esther Mor Seró.

Fase Territorial dels Jocs Esportius Escolars, modalitat oberta:

3r. classificat infantil: Antoni Mor Seró.

4r. classificat infantil: Ramon Besora Capell.

Fase Territorial dels Jocs Esportius Escolars, modalitat oberta:

2n. classificat per equips infantils masculins: CTT Artesa de Lleida.

Com a conseqüència d'aquests resultats en **Felip Solé, Antoni Mor, Ramon Besora i l'equip infantil masculí** participaran a les respectives fases finals del **Campionats de Catalunya**.

Organitzats per la Delegació a Lleida de la Federació Catalana de Tennis Taula s'han desenvolupat quatre torneigs de la categoria d'**Oímpics 2000**, que comprén fins a jugadors infantils de primer any, la situació a la classificació actual dels jugadors i jugadores del **C.T.T. Artesa de Lleida** és la següent:

Masculí:

2n. classificat: Ramon Besora Capell.

Femení:

1ª classificada: Mònica Solé Botias.

4ª classificada: Esther Mor Seró.

Com a petit comentari a la Lliga provincial a la que els equips de seniors i infantils del **CTT Artesa de Lleida** han participat, creiem que cal destacar la meritòria classificació de l'equip cadet, que tot i estar integrat únicament per jugadors infantils, ha aconseguit classificar-se en el vuité lloc, i a més a la segona volta de la lliga ha guanyat a dos equips situats per damunt a la classificació. A continuació us transcribim els

resultats dels dos equips, entre parèntesi figuren els punts guanyats per cada jugador, si escau.

EQUIP CADET

17.desembre.94: CTT Borges D 3 - CTT Artesa de Lleida 5, jugaven per part d'Artesa R.Besora (2), A.Mor (2) i C.Gallart (1).

14.gener: CTT Artesa de Lleida 4-CTT Borges B 5 - jugaven per part d'Artesa R.Besora (1), A.Mor (2) i C.Gallart (1).

21.gener: Impuls TT A 5 - CTT Artesa de Lleida 3 - jugaven per part d'Artesa R.Besora (2), A.Mor (1) i Mònica Solé (1).

28.gener: CTT Artesa de Lleida 3 - CTT Portell 5 - jugaven per part d'Artesa R.Besora (2), A.Mor (1) i C.Gallart.

11.febrer: CTT Artesa de Lleida 2 - CTT Balaguer 5 - jugaven per part d'Artesa R.Besora (1), A.Mor (1) i C.Gallart.

25.febrer: CTT Artesa de Lleida 2 - CTT Borges D 3 - jugaven per part d'Artesa R.Besora (1), A.Mor (1) i

C.Gallart.

4.març: CTT Pla d'Urgell 5 - **CTT Artesa de Lleida 3** - jugaven per part d'Artesa R.Besora (2), A.Mor (1) i C.Gallart.

11.març: CTT Artesa de **Lleida 5** - CTT Borges C 0 - jugaven per part d'Artesa R.Besora (2), A.Mor (2) i C.Gallart (1).

18.març: Impuls TT B 5 - **CTT Artesa de Lleida 3**, - jugaven per part d'Artesa R.Besora (1), A.Mor (2) i C.Gallart.

25.març: CTT Artesa de **Lleida 5** - TT Torregrossa 0 - jugaven per part d'Artesa R.Besora (2), A.Mor (1) i C.Gallart (2).

1.abril: CTT Artesa de **Lleida 5**, CTT Borges D 3 - jugaven per part d'Artesa R.Besora, A.Mor (3) i C.Gallart (2).

2.abril: PME Tàrraga 5 - **CTT Artesa de Lleida 2** - jugaven per part d'Artesa Mònica Solé,

A.Mor (1) i C.Gallart (1).

8.abril: CTT Borges B 2 - **CTT Artesa de Lleida 5**, - jugaven per part d'Artesa R.Besora (1), A.Mor (3) i C.Gallart (1).

22.abril: CTT Artesa de **Lleida 5** - Impuls TT A 4 - jugaven per part d'Artesa R.Besora (2), A.Mor (2) i C.Gallart (1).

29.abril: CTT Almar Portell 5 - **CTT Artesa de Lleida 2** - jugaven per part d'Artesa R.Besora (1), A.Mor (1) i C.Gallart (0).

EQUIP SENIOR

4.gener: CTT. Artesa de **Lleida 5** - CTT Torregrossa 1, representaven a Artesa; F Solans (2), Josep Mª Drudis (2), i I. Olomí.

21.gener: CTT Artesa de **Lleida 5** - CTT Balaguer 3, integraven l'equip d'Artesa: Francesc Solans (3) Isidre Olomi i C.Gallart.

11.febrer: CTT Artesa de **Lleida 0** - Impuls TT 5, integra-

ven l'equip d'Artesa: Francesc Solans, JM Drudis i C.Gallart.

18.febrer: CTT Pla d'Urgell 5 - **CTT Artesa de Lleida 1** - integraven l'equip d'Artesa: Francesc Solans (1), JM Drudis i A.Mor.

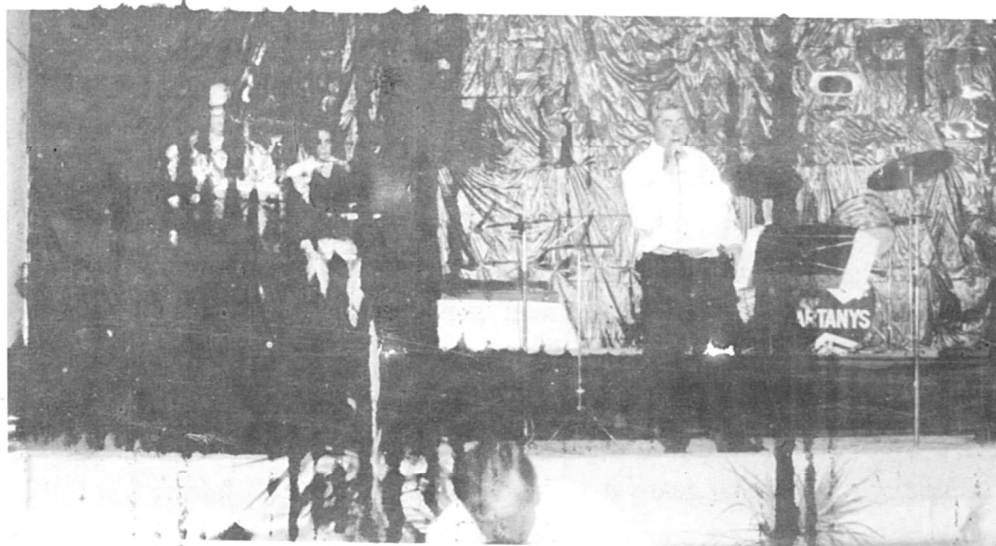
10.març: CTT Borges B 5- **CTT Artesa de Lleida 2**, formaven l'equip d'Artesa: Francesc Solans (1), Isidre Olomi i Hector Besora (1).

18.març: CTT Artesa de **Lleida 2** - Almar Portell TT 5, integraven l'equip d'Artesa: Francesc Solans (1), I. Olomí i JM Drudis (1).

24.març: CTT Artesa de **Lleida 5** - Impuls TT B 2, integraven l'equip d'Artesa: Francesc Solans (2), C. Gallart, JM Drudis.

25.març: CTT Torregrossa 3 - **CTT Artesa de Lleida 5**, integraven l'equip d'Artesa: Francesc Solans (3), I. Olomí (2) i Mònica Solé.

CTT Artesa de Lleida

Concert de "Les Tartanyes".

ELECCIONS MUNICIPALS-95.

UN COMENTARI

D'entrada ja s'intuïa que aquestes eleccions municipals, a Artesa serien calentes; s'intuïa per diferents raons, encara que la de més pes, penso, fou el rasclum que encara s'ensumava referent a tot l'assumpte de la potabilitzadora de l'aigua potable i que va culminar amb l'enquesta (per tots els efectes, un referèndum) del dia 21 d'agost passat, on el Consistori va perdre la seva proposta per un contundent resultat: 209 vots favorables contra 479 de negatius.

De totes maneres, tot i la qüestionable i qüestionada labor de l'Ajuntament en aquesta darrera legislatura, res feia preveure un canvi de sigles al govern de Casa de la Vila (des del 1979 governada pel grup d'independents de l'Entesa Artesenca -EA-) fins que va aparèixer al panorama polític municipal una nova llista electoral amb les sigles de l'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) gairebé formada en la seva totalitat per persones descontentes de

l'EA que, d'aquesta manera, manifestaven el seu rebuig a una manera d'actuar a l'Ajuntament o des de l'Ajuntament.

L'aparició d'ERC al panorama polític artesenc, va posar més llenya al ja escalfat ambient i, per això mateix, la crispació, els ressentiments i les desqualificacions van començar a manifestar-se amb més força i d'una manera més generalitzada. L'única formació política que aparentment va estar al marge de tota aquesta dialèctica bel.ligerant (perquè això ja els anava bé) va estar la gent del *Partido Popular* (PP). Convergència i Unió (CiU), des de les pàgines de "*Escatxic*" (periòdic artesenc, portanveu del grup de Convergència local i que va parèixer per primer cop a mitjans de gener d'enguany) ha estat de molt el grup més agressiu, criticant i desqualificant d'una manera descarada l'Ajuntament de l'EA, i tot això, segurament, no amb l'intent de guanyar

vots per aconseguir l'alcaldia sinó, més que res, per evitar que l'EA guanyés un cop més els comicis municipals.

Per tot això, el resultat final del PP 286 vots, tres regidors (en guanya un), EA 218 vots, tres regidors (en perd tres), ERC 161 vots, dos regidors i CiU 140 vots, un regidor (es queda igual), no ha estat per a mi un resultat molt sorprenent, ja que els analítics més qualificats de l'EA ja ho havien pronosticat reiteradament, però si he de dir la veritat, jo sí que confiava que, malgrat l'empat a tres regidors amb el PP, la llista més votada hauria estat la de EA. No ha estat així, i encara que em sap greu aquest resultat tan advers de l'EA, democràticament felicito la gent artesenca del PP per la seva victòria.

Ara espero i desitjo més que res, que un cop ja format el nou consistori, els ànims es calmin i (com ha passat sempre a Artesa) el poble torni a ser una bassa d'oli.

Pere Arnau

CRONICA D'UNA DIADA. INAUGURACIÓ DE LA PLANTA DE COMPOSTATGE

La Diada Ecològica organitzada pel consistori municipal i per l'Alternativa Ecològica d'Artesa, per a emmarcar la inauguració de la planta de compostatge, va ser una festa llúida i entranyable, dissenyada amb entusiasme i força col·laboració d'altres col·lectius de la vila.

Des del cercavila amb el grup de grallers d'Artesa i els gegants i caps-grossos, passant per la inauguració pròpiament dita de la planta per l'Honorable Conseller de Medi Ambient Sr. Albert Vilalta, fins l'exposició ecològica, els parlaments de les autoritats i les danses col·lectives pel grup Tres Quartans de Reus (un dels millors grups dels P.P.C.C. en el seu gènere), tot va funcionar fins al mínim detall.

Cal fer esment des d'aquestes planes als col·lectius municipals que hi van col·laborar així com els representants de diferents grups i associacions de fora

vila que ens van acompanyar.

Així doncs, l'Alternativa com a col·lectiu organitzador al costat del consistori municipal, agraeix la col·laboració del claustre de professors del col·legi públic "Els Til·lers", també als alumnes per la seva participació amb els treballs aportats per a l'exposició. El consell parroquial que ens cedí la sala. L'APA que ens ajudà a muntar l'exposició. L'Associació de dones d'Artesa pel lluit muntatge de la sala dels parlaments de les autoritats. També al grup de grallers i la gent que transportà els gegants i caps-grossos pel cercavila; la gent que muntà el "*tastet de productes del país*", el còctel de cava...

De fora vila van fer costat a la Diada, representants de DEPANA, IPCENA, Iniciativa per Catalunya, Alternativa Verda, Gençana, Col·lectiu acció creativa per a la solidaritat (que ens cedí

alguns panells per a l'exposició), C.C.O.O., La Banqueta de Juneda... a tots ells, moltes gràcies!

Dins l'apartat dels parlaments, el conseller va estar acompanyat del representant de Medi Ambient dins del consistori municipal, Pep Jaumejuan, i del batlle de la vila, Josep Drudis. També l'acompanyaren el delegat territorial del Departament de Medi Ambient a Lleida, Sr. Bartolomé i el Director General de residus sòlids urbans de la generalitat, Sr. Ramon Tella. Respecte al contingut de les paraules que adreçà el conseller als assistents es poden concretar en els següents punts:

1-Recolzar personalment una activitat de recollida selectiva de brossa amb compostatge de la matèria biològica inclòs, experiència per tant peonera.

2-Recolzar i animar el consistori i tota la població en

general perquè continuï una activitat meritòria digna d'imitació.

3-Demanar als propers Ajuntaments que la continuïn recolzant i pensar que d'ací a pocs anys tots els municipis de Catalunya hauran de fer el mateix segons la llei aprovada al Parlament de Catalunya de control dels residus sòlids urbans.

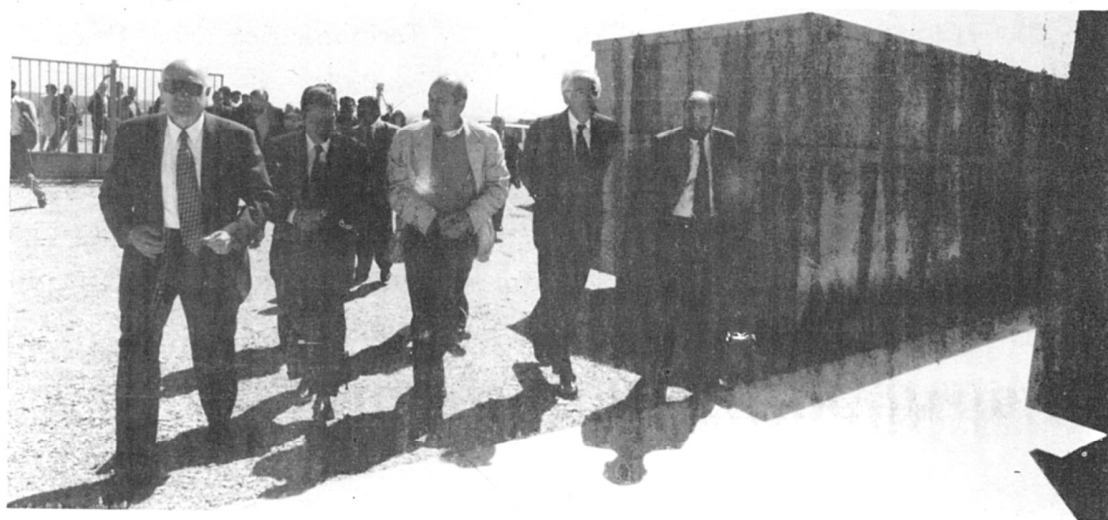
Però ara, una vegada s'ha celebrat la Diada d'inauguració, a Artesa li queda el més

important: fer funcionar la planta. Aquest fet depèn directament de qui governi el consistori després de les eleccions, com molt bé va dir el conseller. Nosaltres, l'Alternativa Ecologista, demanem que es faci una feina ben feta, que estigui en concordança amb les expectatives que els vilatans d'Artesa tenen dipositades en les persones que regiran l'Ajuntament aquests propers quatre anys. Cal recordar un

cop més que la participació de la gent en la recollida selectiva és significativament positiva i que això mereix no sols una continuïtat sinó també una dedicació decidida per tal d'anar millorant en els aspectes que calgui. La funció d'un grup com l'Alternativa és treballar a favor del medi ambient al marge de sigles i ideologies.

A.E.A

Alternativa Ecologista
d'Artesa de Lleida

La Planta de Compostatge.

MOTS ENCREUATS

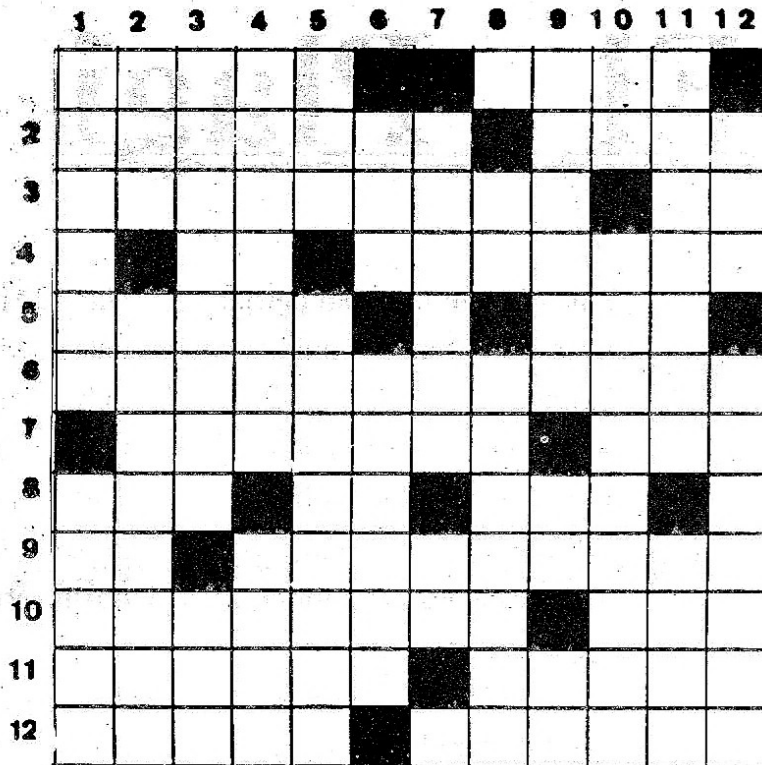
HORIZONTALS

1-. Cruel, acarnissat. Organització de productors de petroli. 2-. Associacions dedicades a elevar el nivell cultural dels seus associats. Planta de jardí. 3-. Soroll, avalot de gent. Contracció. 4-. Mil. Al revés, tàntal. Al revés corbi, no vagi recte. 5-. Serralada de l'Àsia central. Consonant. Cos d'operacions especials. 6-. La Nova Planta, els imposà en lloc de les vegueries. 7-. Llengua parlada al sud de l'Àsia. Forat, amagatall. 8-. Vocal repetida. Article. Salvador Seguí, el . . . del Sucre. Cent. 9-. Consonants consecutives. Aversió mútua entre dues persones. 10-. Acotaràs, abaixaràs. Fou la capital de Finlàndia fins al 1827. 11-. En femení que es deixa endevinar. Emportar, prendre. 12-. S'identifica amb la pàtria de Ulisses. Els Pontífis, els Units d'Amèrica i d'altres.

VERTICALS

1-. Medicament, medicina. Famosa família italiana de constructors de violins, segles XVI i XVII. 2-. Etilé, derivat del petroli. Que té forma de rombe o losanges. 3-. Impugnària, refutària. Unitat central administrativa. 4-. Escriurà notes. Relatiu a l'epopeia. 5-. Al revés, producte apícola. Natural del Iemen. 6-. Antic poble germànic. Glacera, pou de gel. 7-. En plural, moderat, especialment en el veure. Part terminal del braç. Vocal. 8-. La rodona. Consonant repetida. Ciutat a la vora del Túria famosa per les seves ceràmiques. 9-. Època per sobre del Miocè. Carnívor de gran tamany dels úrsids. Numeració Termomètrica. 10-. Dues vocals. Agitada, excitada. 11-. Cos sòlid que gira al voltant del sol. Al revés, trompa, instrument musical de vent. 12-. Aire de l'expiració. Protozous d'aigua dolça que viuen de les preses que enganxen amb els seus tentacles.

SOLUCIÓ

HORIZONTALS

- 1- Feral. Opep. 2- Atenus. Lila. 3- Rebombori. Al. 4- M. At. Encorbi. 5- Altai. R. Coe. 6- Corregiments. 7- Siamesa. Cau. 8- Aaa. El Noi. C. 9- Mn. Enemistat. 10- Ajupiras. Abo. 11- Tactica. Endur. 12- Itaca. Estats.

VERTICALS

- 1- Farmac. Amati. 2- Eia. Losanjat. 3- Rebatría. Uca. 4- Anotara. Epic. 5- Mel. Iementita. 6- Ubi. Celera. 7- Sobris. Ma. e. 8- O. Rr. Manises. 9- Pliocè. Os. Nl. 10- Ei. Concitada. 11- Planeta. Tuba. 12- Ale. Suctors.

El Plagi

El passat dia 21 de maig, per la tarda, vaig anar a escoltar la presentació de la candidatura de l'Esquerra Republicana de Catalunya en la qual, suposava, s'intentaria desqualificar tant com es pogués, les persones de l'Entesa Artesenca que fins llavors havien governat el nostre Ajuntament. Tractant-se d'unes eleccions municipals, això d'intentar desqualificar l'adversari o un dels adversaris semblava prou legítim i normal (entre cometes) i, per aquestes raons no hi tinc res a dir. El que em va sobtar, però, és que el primer candidat d'aquesta llista, en un moment donat (parlant del llibre *Artesa de Lleida, Fauna*) aixequés els braços, amb un llibre a cada mà i digués: "Això no és un llibre, això és un plagi!". Em vaig quedar de pedra, si em punxen no em treuen sang, com se sol dir, perquè aquesta afirmació tan categòrica i dita públicament era un insult; un insult no només al seu autor (Xavier Aixalà) sinó també a tota la gent que, d'alguna

manera, hem treballat perquè la seva aparició fos una realitat.

Per si encara no estava prou segur del que volia dir *plagi*, em va faltar temps per anar a consultar el Fabra i, vet-aquí el que, aquest diccionari diu d'aquesta paraula: **Plagi** *m.* acció de plagiar; *l'efecte.* **Plagiar** *v. tr.* Robar copiar, usant-les com a pròpies (idees, paraules, etc.) d'un altre. Com dimoni hi pot haver plagi, doncs, si els dos llibres mostrats d'una manera tan teatral pel senyor Garròs eren del mateix autor?. Com un autor pot plagiar-se a si mateix?, ni que els dos llibres mostrats fossin exactes, no seria un plagi; seria en tot cas una reimpressió, però no és aquest el cas. Un llibre no té res a veure amb l'altre. El llibre *Els ocells de les Terres de Ponent* (Lleida, 1987) només parla d'ocells, on s'hi descriuen 280 d'aquests animals. En el llibre *Artesa de Lleida, Fauna* el Xavier Aixalà parla de tots els vertebrats, d'ocells també, és

clar. L'Aixalà fora del grup dels ocells, mai no havia publicat res sobre els vertebrats i, per aquest motiu, si el llibre fos un plagi, només ho seria la part dedicada als ocells, però ni així s'hi pot considerar. És evident que la descripció que pugui fer-se d'una carderola (cardina) tant si aquesta és de l'Empordà, de l'Alt Urgell o d'Artesa s'ha d'assemblar força, i és només que moltes fitxes d'un llibre són gairebé idèntiques, però altres, com la que fa referència al mussol banyut (*Asio otus*) no hi tenen res a veure, i qualsevol persona, per poc acostumada que estigui a tractar amb llibres se n'hauria d'haver adonat.

Per molt tombs que hi he donat, encara no puc entendre que, en una campanya electoral, per despretigiar l'adversari que havia donat suport al llibre vulgui desqualificar el llibre amb arguments sòlids com de tillar-lo de plagi. El senyor Garròs sabrà per què.

A. Costafreda

DEMANO LA PARAULA

NO T'HE DE DONAR ACCÉS AL MEU SECRET
 És fidel i callat el meu antic dolor:
 no t'ha d'obrir la porta de les ombres i
 el clos on tinc només amb mi els
 laments de Gadara (Salvador Espriu).

Després de vuit anys de no escriure de Política local, per respectar la independència de la revista *La Femosa*, ara sento la irresistible necessitat de fer-ho. I és per això que demano la paraula per dir:

En primer lloc, vull denunciar, que aquest últim Govern de l'Entesa, hem sofert l'atac més despietat, fals i calumniós, que hom hagi pogut mai imaginar i tot i no ésser impermeables a les mentides, hem callat, conscients que fèiem un bon servei a la convivència. He de dir que no ha estat un servei fàcil, sobretot quan sabies qui eren els instigadors i qui eren els propagadors.

Tampoc no vull oblidar, els boterins que són la veu del seu amo i els executors de les calúmnies a qui va com anell al dit aquella frase castellana que diu "*Cree el ladrón, que todos son de su condición*". A tots ells ben cordialment i sense odi, us ho juro, permeteu-me que per

esbrabar-me una mica us engageui a prendre per allà on descarrerga un carro, o si o voleu més fi, com diuen a València, a prendre pel Serengue.

Demandar de forma pública al nou equip de Govern, que escorcolli ben bé, si algun regidor de l'Entesa, s'ha posat una sola pesseta, ni que sigui d'aquestes tan ridícules, a la butxaca i que ho faci saber. Perquè amb l'honor i la fama de les persones no s'hi val a jugar.

Dir-vos també, que si el que preteníeu era dividir-nos, heu aconseguit l'efecte contrari. Érem amics a la manera que sé ho és als pobles, però ara ens heu fet, com diu la cançó, amics per sempre.

Fer-vos avinent, que dóna la impressió que no haguem fet res, en quatre anys, i hem acabat el consultori mèdic, hem fet l'entrada del poble, hem arreglat els camins de Mulleu

i del Saladà, hem fet la planta de reciclatge i la Llar de Jubilats; hem tret la canonada del centre de la carretera d'Aspa i l'hem feta nova, hem arranjat l'ermita de Sant Ramon i la Creu de Terme i ens hem gastat més de set milions de pessetes a la Llar del Poble, entre la instal·lació de la llum i els serveis, sens dubte insuficients. I això començant amb un endeutament municipal elevat i reduint-lo a la meitat, sense pujar els impostos. I deixant una hisenda municipal preparada per afrontar amb garanties les obres que sens dubte el poble es mereix i reclama. Hem estat fundadors junt amb la Unió de Pagesos i l'Ajuntament d'Alguaire per a resoldre el difícil assumpte dels temporers, exemple aquest que no solament es va copiant a la resta de Catalunya, sinó també a Espanya. Hem tingut, i justícia dir-ho, la immensa de comptar amb dues persones a qui voldria retre el

spanya. Hem tingut, és de justícia dir-ho, la immensa sort de comptar amb dues persones a qui voldria retre el meu homenatge i el dels meus companys, que es mereixen un monument a l'eficiència, com han estat el Josep Ramon i la Cèlia, qui amb el seu esforç, han fet possible que informatitzant Casa de la Vila ens estalviem el sou de la Secretària i de l'Auxiliar, pel sol fet que ens cobrem els impostos nosaltres per compte propi i no com fan el 99 per cent dels municipis de Lleida que ho fan per mitjà de l'Organisme Autònom de la Diputació, que per aquest fet es queda amb el 5% del total o sigui més de dos milions de pessetes cada any que ara resten a Artesa. És merit seu, nosaltres l'únic que hem fet és creure cegament en la seva capacitat i a fe que ha valgut la pena.

Amb això no vull eludir que s'hagin fet coses malament, o que no haguem sabut comunicar amb la gent, o que no haguem tingut cura dels detalls, que fan que un poble estigui endreçat o no. Sens dubte qui té la responsabilitat de governar n'equivoca més d'una, qui no s'equivoca és aquell que no ha fet mai res per Artesa, i

quan una cosa surt malament es limita a dir "jo ja ho deia".

Em fan pena aquells que diuen que a tal poble tenen això, allò i el de més enllà. I damunt estan plens de diners que treuen els seus alcaldes dels calaixos de l'Administració, perquè són del partit que mana i com que poden sarrapar tots pobrets ignorants! que no s'adonen del mal que fan a la democràcia i així ens va. La ignorància és molt atrevida. A la gent que pensa així, desconeix la realitat dels altres pobles, perquè només hi està de passada i si algú li ensenya qualsevol indret del poble li ensenya el més impactant, com fem nosaltres. Jo, com a Coordinador Comarcal de la Unió de Pagesos, que em passejo els pobles de la comarca un mínim de dues vegades a l'any, que tinc una amistat personal amb gairebé tots els Alcaldes i amb multitud de gent, deixeu-me que us digui, que som l'enveja de tots i no pas per les grans obres i infraestructures, que tant preocupen, això només és façana, continent, un poble és ric i vital pel seu contingut, per l'activitat que fa la seva gent. No hi ha cap poble

enlloc, petit o gran que es facin tantes coses, que hi hagi tanta activitat, tants grups, tanta gent treballant desinteressadament per Artesa i això fa un poble, la resta són mariconades. Els que diuen això, els traeix el subconscient i demostren estimar tant el seu poble com el cul del Jaumet, sens dubte que si ho puguéssim tenir tot, fóra perfecte, però la perfecció és tan difícil com agafar la lluna en un cove.

Per últim vull comentar quelcom, sobre el resultat de les eleccions. Em dol profundament que tinguem un Alcalde del Partido Popular, no per la gent de la llista, que em mereixen pel sol fet de ser d'Artesa un respecte, i amb algun de la seva llista hi he treballat molt temps en determinats estaments i m'agradaria tenir-lo al meu costat, sinó pel que representa de perill per Catalunya. M'ha sentat a mi particularment, com una puntada allà on t'imagines, ja que era alcalde en funcions quan en un Ple vam aprovar la Moció per la Independència de Catalunya. Per altra part, sens dubte accepto resignadament i democràtica la situació actual tot i lamentar-ho.

Per últim vull respondre, a missatgers dels distints grups, que estan representats a l'Ajuntament, que m'han demanat com a home de "seny", que oblidem tot el que s'ha dit, que hem de tornar a fer pinya, i que sobre tot no reaccionem de forma violenta, fent una oposició salvatge. Que estiguin tranquils, no ho sabríem fer d'una altra manera, hem sabut governar sense respondre a atacs despietats i qui ha passat per això, no vol que ho torni a passar ni el seu pitjor enemic. Per la gent de l'Entesa, Artesa és l'únic important i Artesa la fem plegats tots, o bé ens la carreguem.

He dit! Però encara no ho he dit tot.

*Oh, que cansat estic de la meua
Cobarda, vella, tant salvatge terra,
i com m'agradaria d'allunyar-me'n,
nord ellà.*

*... Però no he de seguir mai el meu somni
i em quedaré aquí fins a la mort.*

*Car sóc també molt covard i salvatge
i estimo a més amb un*

desesperat dolor

aquesta meua pobra,

bruta, trista, dissortada pàtria (Salvador Espriu)

Artesa de Lleida, 18 de juny de 1995

Felip Domènech i Costafreda

Actuació dels petits estudiants de música d'Artesa.

EL MEU ESTIMAT¹

*Veig un salt d'aigua, en mirar el seu cabell
i un prat ple d'herba, en tocar-li la pell.
Flaire de fruites l'alè rutilant,
dolça mirada del negre i el blanc.*

*Idees clares, que uneix en un garvell,
una ment oberta escolta consell.
Paraules d'amor m'està recitant,
amarga dolcesa estic contemplant.*

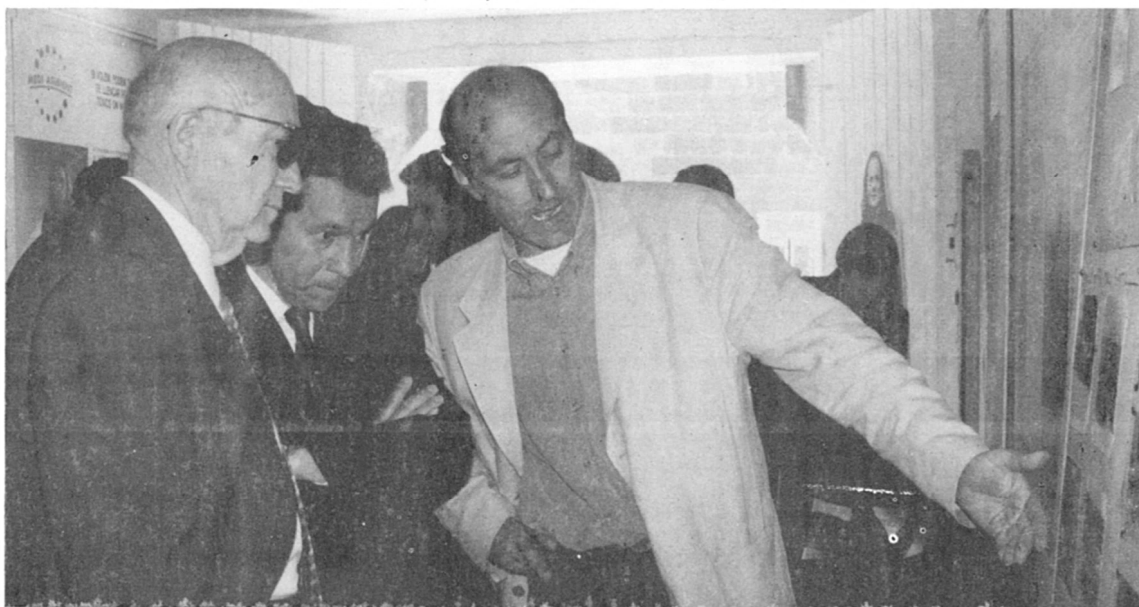
*Un joc de colors està entre tots dos,
toca les coses amb màgica llum:
és la presència de la ment i el cos.*

*Encès per l'amor i esvaït pel fum.
Canta i revifa el sentir venturós,
com dels lilars l'apreciat perfum.*

Anna Olomí i Solà

¹ Poema premiat amb el 1er premi al Certamen Literari Anual Enric Farrerri de Lleida, 12 anys i també al Sant Jordi de Catalunya

Exposició sobre el reciclatje.

Parlament del Conceller de la Generalitat A. Vilalta.

Ofrena de productes d'Artesa.

La fauna d'Artesa de Lleida

El dia 22 d'abril, vigília de Sant Jordi, va fer-se la presentació pública del llibre *Artesa de Lleida, fauna (peixos, amfibis, rèptils, ocells i mamífers)* de **Xavier Aixalà i Martí**. L'aparició d'aquest llibre (el segon de la sèrie *Artesa de Lleida*) ha estat per a mi una gran satisfacció, primer perquè venia a consolidar aquest projecte tan ambiciós de fer una col·lecció de llibres amb només temes artesencs (recordem que l'any passat va aparèixer *Artesa de Lleida, aspectes culturals* de **Felip Gallart**) i, també perquè aquest llibre venia a fer-nos conèixer de molt aprop i d'una manera directa, tots els éssers vertebrats que es poden veure al nostre terme.

Com que m'agrada llegir tots els llibres de fauna (fauna en general, però sobretot moixons) puc fer comparacions d'aquest llibre d'Artesa amb altres que he llegit, i per això puc assegurar categòricament que, aquest llibre de l'Aixalà, és un bon llibre, malgrat que, en ser

només de tema local, no tingui les pretensions d'altres estudis més amplis del mateix tema.

Xavier Aixalà és un bon comunicador que, d'una manera senzilla, ens explica les característiques de cada grup zoològic per entrar, després, en la descripció individualitzada de cada animal, ja sigui un peix, una sangartilla o un moixò, i ho fa amb les paraules justes, però escaients, per poder identificar (als que som una mica observadors) cada animal dins l'àmbit on aquest es mou. Si tenim en compte que el terme d'Artesa és petit i de paisatge pla i gairebé uniforme (no hi ha muntanyes ni boscos ni aiguamolls...), llocs on la fauna podria ser més variada) és sorprenent que, malgrat això, aquí puguem parlar de set menes de peixos, tres d'amfibis, onze de rèptils, cent quaranta d'ocells i vint-i-dos de mamífers, tot plegat sumen més de cent animalons que viuen prop nostre i que, l'amic Aixalà ha tingut la gentilesa de fer-nos-els

conèixer d'una manera tan especial.

Si hagués de fer un retret a l'autor d'aquest llibre de 144 pàgines, seria el de no haver-lo dotat de més fotografies i dibuixos. A vegades un llibre entra més per la vista (mirar sants i no llegir és un costum de molta gent) que pel seu contingut. Encara que això, suposo, deu ser molt difícil (ja que és una mancança que constato a gairebé tots els llibres d'aquest mateix tema), penso que, almenys en aquest o en aquest en especial (ja que és el llibre de la fauna del nostre poble) hauria hagut de ser una excepció, tot i que (ho reconec) les descripcions que ens fa l'Aixalà són gairebé fotogràfiques.

A. Costafreda

COSES DEL NOSTRE TERME

- La partida del Secanet -

El Secanet és una partida del terme d'Artesa situada, aproximadament, entre la partida de Castelló, al Nord, el riu Femosa, al Sud, el terme de Puigverd, a l'Oest, i la partida de la Dragona, a l'Est. A mi sempre m'havia fet la impressió que el nom d'aquesta partida le venia del petit altià que, com a illot, havia quedat sense poder-se regar després de la construcció del Canal d'Urgell. A aquest petit secà d'uns cent jornals escassos de terra, se li digué Secanet per diferenciar-lo del "seca" (la gran part del nostre terme que queda per sobre del Canal d'Urgell. D'aquesta manera tindriem el Secà i el Secanet. Però vet-aquí que el nom de Secanet ja pareix en un capbreu que hi ha a l'Arxiu de l'Ajuntament datat al 1799, molts anys abans de la construcció de l'esmentat canal. Perquè; doncs, si tot el terme era de secà hi havia una partida que se l'anomenava Secanet?. Segurament que el nom de Secanet, en un començament, només es donava a la part

d'aquesta partida regada per la sèquia de la Cadireta (que és una sèquia molt antiga, malgrat no en tinguem cap constància escrita) i era un nom despectiu, ja que tot i ser una zona de reg, degut al poc cabal d'aigua de la Femosa (sobretot a l'estiu) es devia quedar sense regar o podent-se regar molt poc. Per un altre costat, i com sap tothom, al mateix punt (a la mateixa peixera) on agafa l'aigua la Cadireta, ho fa també la sèquia del Molinal, la que porta aigua fins al Molí (molí també esmentat al mateix capbreu del 1799). L'una discorre pel costat esquerre i l'altra pel costat dret del riu Femosa. Arribats fins aquí, podem suposar (jo ho suposo) que la sèquia del Molinal tenia preferència d'aigua a la Cadireta i en anys de sequera, la sèquia del Molinal prenia tota l'aigua que portava la Femosa, quedant eixuta, i d'aquí el nom despectiu de Secanet. Es dona la coincidència que, avui (potser també en temps medievals), el costat esquerre de la Femosa se l'anomena

"lo Reguer", que potser ens vindria a confirmar aquesta prioritat d'aigua de la que parlàvem més amunt. Si fos així, mentre que a un costat seria el Reguer, l'altre seria el Secanet, però aquesta possibilitat que en un començament em semblava enraonada, ara ja em sembla més dubtosa, perquè tot repassant els documents extrets de l'Arxiu de la Corona d'Aragó que el Josep Ramon Gallart va publicar a **La Femosa** entre els anys 1979 i 1981, m'he adonat que hi surt un personatge anomenat Arnau de Reguer (1299) que, com el cas dels Cirera, Rocafort i Ballester dels quals parlava a l'article anterior, podia ser el propietari de les terres que avui en diem el Reguer i que el nom, doncs, no tindria res a veure amb l'abundància d'aigua. Sigui com sigui, sí que sembla enraonat de pensar, que el nom de Secanet li ve de la deficiència d'aigua de la sèquia de la Cadireta

A. Costafreda

FOLKLORE ARTESENC

Històries i contes (6)

Avui aplegarem, conjuntament, tot un seguit de petites històries populars que tenen com argument central a Nostre Senyor que, un cop acabada la seva obra de creació, passava pel món a millorar allò que es pugués millorar. De totes aquestes historietes, només la darrera no sembla d'arrel popular, però com que el tema és molt semblant, ens ha semblat que no hi desentonaria massa.

EL ZIT I L'ÀLIGA

Conten que quan Nostre Senyor va enllestir la creació de tots els animals, va voler saber quin era l'ocell que, de tots, era capaç d'arribar volant a més altura. L'àliga, pensant que ningú no seria capaç de guanyar-la va començar a volar tota presumida; era tanta la seua estobor de poder demostrar a tothom la seua capacitat de vol, que no va adonar-se que a la seua esquena s'hi havia aturat el zit (aquest moixonet que en ser de tan poc pes,

l'àliga no el notava). El gran ocellàs començà a volar, i vola que volaràs, amunt, amunt, vinga enfilarse més i més cap al cel, fins molt més amunt que les bromes. Poc a poc s'anava cansant i perdent força fins que ja no va poder pujar més. Quan el zit s'adonà que l'àliga ja estava del tot esgotada, emprengué el vol i pujà uns quants metres més per sobre dels que havia pujat l'àliga sense que aquesta podés fer res per evitar-ho. D'aquesta manera Nostre Senyor va donar com a guanyador de la prova al zit, perquè la prova no era per saber qui volava més, sinó el que pujava més alt i el zit, amb la seua astúcia havia pujat més alt que ningú, demostrant, una vegada més (potser aquell cop per primera vegada) que sempre val més enginy que força.

EL DESMAI

En aquell temps que Nostre Senyor anava pel món donant nom a cadascun dels

éssers creats, i els anava manant al mateix temps, les seues funcions o aptituds que haurien de desenvolupar a la terra. per a facilitar la seua feina, anava preguntant a cada arbre tal i com li agradaria de ser, i així, a un per un, els anava donant els seus dons. Quan va arribar al desmai, aquest sense pensar-s'ho gaire, li va dir: "*Senyor, jo vull ser l'arbre més alt del món*". Nostre Senyor, sorprès per les pretensions d'aquell arbre, li va dir: "*Alt seràs, però de cap a terra aniràs*", I és per això que el desmai, des de llavors, sempre creix de cap a terra.

L'ESBARZER

Quan Nostre Senyor anava pel món donant la missió que havia de desenvolupar cada planta, els anava dient: "*tu serviràs per això o per allò, tu agafa't aquí i tu emparra't a les canyes o als arbres. . .*" i així anà parlant amb totes les plantes. Quan ja va haver

acabat amb tot el seu repertori li va sortir l'esbarzer (que se l'havia descuidat) i li va dir: "i jo, Senyor, on m'agafaré?". Nostre Senyor que ja no li quedava res més per oferir, li va dir: "mira, Esbarzer, tu agafa't allí on pugos", i és per aquesta sentència que, des de llavors, l'esbarzer s'agafa allí on pot.

SANT PERE I SANT PAU

Content que, Pere i Pau, els dos apòstols de Jesús, eren d'un tarannà molt diferent, tot i que sempre anaven plegats. Sant Pau era d'un caràcter reposat i tranquil, d'allò més inofensiu, però Sant Pere era ben bé tot el contrari; sempre hauria estat disputant-se i barallant-se amb tothom, però com que amb Sant Pau no ho podia fer, un dia li va dir: "Mira Pau, tu puja dalt d'aquest arbre i quan siràs dalt jo et diré, baixa, però tu no baixos i d'aquesta manera que jo voldré que baixos i que tu que no voldràs baixar, ens enfadarem i així ens posarem a discutir i a barallar-nos". Ho van fer així, però la cosa no va resultar com Sant Pere volia, ja que en dir a Pau: "baixa"

Sant Pau va baixar de l'arbre. Sant Pere, però, no va donar-se per vençut, i li va tornar a dir: "Ara pujaré jo a l'arbre i quan siga dalt, tu me dius que baixa i com que jo no voldré baixar, tu t'enfadaràs i així ens barallarem". Però tampoc es van poder barallar, perquè Sant Pau li va dir: "Pere, baixa de l'arbre" i Sant Pere va contestar: "no vui baixar", Sant Pau li va dir: "doncs mira, queda't aquí dalt, jo marxo", i va marxar, demostrant que quan un no vol, dos no es barallen.

PER QUÈ ELS GOSSOS S'OLOREN EL CUL

Un dia, quan Nostre Senyor anava pel món revisant la seva obra i intentant millorar-la amb allò que li fos possible, va cridar a tots els gossos (i les gosses) en una assemblea per a preguntar-los quines millores volien a la seua manera de viure. Els gossos que ja n'havien parlat, li van dir: "Senyor, ens agradaria anar vistits com els homens". A Nostre Senyor això li va semblar bé, però mentre acabaven de parlar dels detalls del seus vestits,

vet aquí que, un dels gossos, es va fer un pet que va empastifar de pudor tota l'estança on es feia l'assemblea. aquest descuit o impertinència va desplaure molt a Nostre Senyor i per això va preguntar qui se l'havia fet. Silenci total, cap gos no va respondre a la pregunta. Ho va tornar a preguntar un parell de vegades més, però res, el gos del pet no va sortir. Llavors, disgustat com estava, va dir als gossos: "mentre no em direu qui de valtros s'ha fet lo pet, seguireu anant pel món despullats", i dit això va marxar. Tost els gossos disgustats per la seua mala sort d'haver d'anar sempre despullats, es van posar a discutir i a acusar-se entre ells, mentre l'un a l'altre s'anaven olorant el cul per saber qui s'havia fet el pet. Al gos del pet no l'han trobat mai, però ells segueixen olorant-se el cul amb l'esperança que algun dia l'enxamparan.

LA SANTA QUE VOLIA SER CONFESSORA

Diuen que una vegada, hi havia una dona que era molt sàvia i a més a més era santa; tan santa era que

parlava tot sovint amb Nostre Senyor. Aquesta santa, per millor servir la seva fe en bé del proïsme, volia ser confessora tot i que sabia que a les dones això no els era permès. Davant les seues constats peticions, Nostre Senyor l'anava fent passar amb raons que ella no entenia de cap manera. Un dia, en una d'aquestes visites, Nostre Senyor, fent-se el distret, es va deixar descuidada una capseta molt boniqueta a casa de la santa, ben embolicada amb cintes i llacets de colors. Quan la santa es va quedar

sola i es va adonar de la capseta, es moria de curiositat per saber el que hi havia dins. Després de mirar-se la capseta per tots els costats, pel damunt i pel davall, fixar-se amb tots els detalls de com estava embolicada, un cop ben segura de saber tornar-la a embolicar idènticament perquè res no fes sospitar a Nostre Senyor que l'havia oberta, la va desfer i la va destapar, però quina seria la seua sorpresa en adonar-se (ja massa tard) que dins hi havia una oreneta que, en veure's alliberada, va fugir volant. En

tornar Nostre Senyor a recollir la capça, la santa es va desfer en tota mena de disculpes, però Nostre Senyor, somrient li va dir: *"veus per què les dones no podeu ser confessoras? ¿ si no t'has pogut estar, moguda per la teua curiositat d'obrir la capça, com podries ser capaç de guardar el secret de la confessió?"*. Diuen que, llavors, la santa va entendre el perquè les dones no poden ser confessoras i mai més no va insistir en aquest aspecte.

A. C.

Parada de Sant Jordi.

